

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petlirvata (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

22. enkrat po 3) v
22. dva. in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petlirvata po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izveniš ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Neumljivi pojavi.

Kakor smo že poročali, se je vršilo v Celovcu pretekli teden politično zborovanje, na katerem so zbranim nemškimi nacionalcem poročali Dobernig, Angerer in drugi. Koroški nemški listi so prinesli o tem zborovanju obsežna poročila. Dobernig je hvalil vzorni sistem dualizma, zahteval izpeljavo onih znanih vsenemških zahtev, ki se pričnejo z nemškim državnim jezikom in končajo z ureditvijo jezikovnega vprašanja na Češkem v nemškem smislu.

Nas Slovence zanima predvsem ona postavka nemškega Dobernigovega programa, ki zahteva da se ne izroči Trst Slovincem, ampak proglašajo našo adrijsko obal, naš slovensko-hrvatski jug za nemško posest, katero zahtevajo tudi tozadevne »temeljne koristi države«. Še bolj neumljiv nam je oni stavek v Dobernigovih izjavah, ki se glasi, da ne bo smela nemška država nikdar dovoliti, da se nenemstvo ob Adriji izpodrine.

V debati je, kakor čitamo v celovških listih, povdarjal znani dr. Angerer, da je odločno proti parlamentu, kot nemški radikalci — Dobernig je za parlament — in zahteva nujno realizacijo vsenemškega programa o nemškem državnem jeziku itd. naredbenim, izvenparlamentarnim potom. Dalje se ogreva dr. Angerer za avtonomijo Ukrajincev, »tega tako zatiranje in tlačenežarja«. Za naše avstrijsko patrijotično pojmovanje je naravnost neumljivo dr. Angererjevo stališče, ki zahteva za Ogrsko personalno unijo s tem, da se izraža, naj se dovoli Ogru samostojna armada. Trst in naš jug naj postane in ostane po dr. Angererjevem mnenju trdnjava — Bollwerk — nemštva. Za nas so ti pojavi in ti problemi neumljivi. Neumljivo nam je, kako se morejo Avstrijci ogrevati za samostojno ogrsko armado, za absolutizem in za vsenemško misel nemško posest našega Trsta, naše slovensko-hrvatske Adrije. Neumljivo nam je, kako se more dr. Angerer ogrevati za osvoboditev tlačenih in zatiranih Ukrajincev, ne da bi se spomnil na koroške Slovence. Vsemu našemu avstrijskemu pojmovanju in čustvovanju je posebno neumljiv stavek, da ne bo Nemčija nikdar dovolila, da se interesi nemštva ob Adriji izpodrinejo. Ne vemo, ali je to v avstrijskem interesu?

Ne moremo pa umevati kako se morejo ogrevati nemški centralisti za federalistični ustroj severa? Ali naj velja centralizem samo za naš jug, ali naj se uredi in reši samo jezikovno vprašanje na Češkem? Naravnost čudovit in neumljiv je pojem o državni enotnosti, ako se ozremo

na časopise. Enotnost države, vsaj tostranske polovice.

Mi cesarju udani Slovenci in Hrvati vemo to, da čutimo resnično avstrijsko, da smo ta svoj patrijotizem pokazali z dejstvom in krvjo, da je naša Adrija avstrijska, slovenska in hrvatska. Vemo pa in čutimo tudi to, da so nam ti pojavi v avstrijskem notranjem problemu neumljivi. Imamo pa zaupanje, da bodo merodajni krogi drugače cenili pravo vrednost hrvatskega in slovenskega naroda na jugu države.

K vprašanju o vojnih domovih.

Z dovoljenjem priobčujemo od dr. Hufnagla v »Wiener Landwirtschaftliche Zeitung« št. 103/104 priobčeni članek v prostem prevodu, ki slove:

S početka je bilo vprašanje o vojnih domovih mišljeno le kot sredstvo vojnega skrbstva za preskrbo invalidov in vdov ter sirot po padlih vojaki, kmalu pa so se pojavili novi cilji, ki zadevujejo naseljevalno politiko. Ne samo ranjenemu in invalidnemu vojaku, ki se iz vojne povrne, marveč tudi zdravemu naj se ponudi možnost, da si zgradi dom na lastni grudi. Najvažnejša smotna akcija za vojne domove sta pač omiljenje pomanjkanja stanovanj za revnejše sloje in notranja kolonizacija, to se pravi, gostejše naseljevanje zemlje s samostojnimi kmetovalci. Pomnožitev prebivalstva, brambne sile, pomnožitev rojstev in splošnega blagostanja naj bi bili sadovi ustanovitve vojnih domov. Proti upravičenosti temeljnih misli ne bo menda nihče mogel ugovarjati. Pri nas in v Nemčiji se tej stvari pripisuje toliko važnost, da se že pripravljajo tozadevne zakonske podlage, ki naj bodo do sklepa miru popolnoma urejene. Sivar pa ni tako enostavna in se pojavljajo največje težave v tem, kako naj bodoči »domovni« uradi pridobe zemlje za ustanovitev in ureditev vojnih domov. Od merodajnih strani se pričakuje, da bo marsikateri posestnik prostovoljno prodal v take namene potrebna zemljišča in se že vnaprej računa na dalekosežne potrojitične uslužnosti. Tudi od državnih in občinskih zemljišč se obeta pridobitev zemlje. Dalje se skuša stvar pospešiti tudi na podlagi privatnogospodarskih ozirov na ta način, da se dovoli večjim posestnikom svoja zemljišča za vojne domove primerno porazdeliti ter bodo mogli na tak način za ista v celotah več izkupiti, kot če bi prodajali posamezne parcele. Vsa ta sredstva pa gotovo ne bodo omogočila pridobitve toliko zemlje, kolikor bi je bilo treba za velikopotezno uredbo vojnih domov ter se zato priprav-

lja pridobivanje potrebnih zemljišč prisilnim, razlastitvenim potom. Ni dvomiti, da bo razlastitev predvsem zadela veleposestvo, saj je takorekoč že v naravi razmer, da velja isto že itak za glavno zapreko notranje kolonizacije, pomnožitve kmečkega stanu in potemtakem tudi mogočnosti lažjega preživljanja sploh, kakor tudi pomnožitve brambne sile. Misli se, koliko rodbin bi se preživelo na oni zemlji, ki sedaj služi posameznemu veleposestniku in se obenem računa na veliko večji prirastek na pridelku živil na podlagi vrtnarskega obdelovanja zemlje in reje drobnice. Naj tedaj nad tem kdo dvomi ali ne, gotovo je pač, da bo moralo veleposestvo v tej ali oni obliki prostovoljno ali neprostovoljno veliko zemlje odstopiti za ureditev vojnih domov. Na tem mestu ne kaže razpravljati o vseh težavah, ki se pojavijo ravno pri razlastitvi za vojne domove spričo velike gibljivosti pri izbiri zemljišč, težavnosti cenitvi in drugih slučajih, zato naj bi razlastitev bila le skrajno sredstvo in bi bilo treba preje ozreti se po drugih možnostih za pridobitev zemlje. V tem oziru se med drugim predlaga tudi to, da bi se tozadevnim uradom za nakupovanje zemljišč nudila nekaka prednost za nakup pri javnih dražbah. Mogoč pa bi bil še korak naprej, t. j. da bi se promet z zemljišči uredil v korist pridobitvi zemlje za vojne domove. Po poročilih »Wiener L. Ztg.« iz leta 1916., 1911. in 1912. je prešlo na Češkem 84, na Moravskem 24, v drugih kronovinah pa 57 veleposestev v druge roke in se je v veliko slučajih izvršila nadrobna prodaja (parcelacija). Tudi vnaprej je pričakovati, da se bo prodalo še mnogo veleposestev. Ako najde zakonodaja pot, po kateri bo možno stopiti uradu za pridobitev zemlje za vojne domove v takih slučajih na mesto privatnega kupca, tedaj bo mogoče na najenostavnejši način pridobiti v ta namen veliko zemlje in se obenem ogniti vsestranskemu neljubi razlastitvi izvzemši posameznih slučajev. Ta predprava pa naj ne bi veljala samo pri nakupu oziroma prodaji veleposestev, ampak tudi v prometu z zemljišči in kmetijami sploh, potrebne utesnitve pa bi se že same od sebe ustvarile.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 15. jan.

Današnje sejo hrvatskega sabora, ki je prva po božičnih počitnicah, odpravi sabski podpredsednik dr. Pero Magdić ob pol 12. uri. Poslanec Štefan Radić in tovariši vlože nujni predlog glede nakupovalne centrale goveje živine. Nato se preide k dnevnemu redu. Na dnevnem redu

je predloga o zvišanju vojnih doklad deželnim uradnikom. Referent poslanec dr. Krišković priporoča, naj se ta predlog sprejme, ker je v teh časih neznosne draginje neobhodno potrebno, da se zvišajo doklade deželnim uradnikom. Opozicija izjavlja, da bo glasovala za predlog, čeprav je zelo pomanjkljiv. Nato se sprejme predloga o zvišanju vojnih doklad deželnim uradnikom v prvem in drugem branju.

Predsedstvo Državnega društva bivših državnih varnostnih organov

pošilja v objavo naslednje dopise: Orožniški vpokojenci avstrijske državne organizacije! V svrhu združitve vseh orožniških vpokojencev ter njihovih vdov in sirot v veliki državni organizaciji bo sklicalo podpisano društveno vodstvo v teku letošnje pomladi na Dunaj velik shod, na katerega so vsi člani orožniškega stanu v pokoju najljubše vabljeni. Kraj, dan in ura shoda se pravčasno naznani. Tovarishi, ki radi prevelike oddaljenosti ne morejo osebno priti na shod, naj družstvu takoj naznani svoj pristop, da dobe aktivno in pasivno volilno pravico v posameznih kronovinah. Na shodu bomo sklepali o vlogi za zvišanje orožniških pokojnin, vzgojnih prispevkov za orožniške sirote, vračunanje aktivitetnih doklad v vpokojnino, za znižane vozne listke na državnih železnicah za orožniške vpokojence, za trajno draginsko doklado itd. Orožniški vpokojenci, kvišku na skupno delo za splošni blagor vsakega posameznega tovariša, njih vdov in sirot. Tiskovine se takoj pošljejo.

Orožnik z odpravnino. Podpisano društveno vodstvo je opazilo, da je bilo svojčas mnogo članov odpuščenih iz orožniške službe s samo odpravnino in da dotičniki še do danes niso dosegli trajne pokojnine. Društveno vodstvo je že v približno 30 takih slučajih posredovalo in pripomoglo svojim članom do trajne pokojnine. Vsi tisti, ki le-te še niso deležni, pozivljve podpisano vodstvo, naj se mu javijo, da tudi zanje stori potrebne korake.

Avstrijski orožniški invalidni dom. S 15. novembrom 1916 je podpisano društveno vodstvo v XIX. dunajskem mestnem okraju (Döbling) kupilo hišo in jo s tem dnem tudi kot lastnik prevzelo v lastno upravo. Tu bodo našli brezplačno stanovanje invalidni ali sicer radi vojnih naporov oslabei člani, njih vdove in sirote in po možnosti tudi denarno podporo. Z ozirom na plemeniti namen je prispevalo visoko c. in kr. vojno ministrstvo društvu v gornjo svrhu 5000 K. Društveno

LISTEK.

Na Vrazovem domu.*

Jeruzalem! Ti kraljica ljutomerskih gor! 341 m nad morjem in 150 do 160 m nad ljutomerskim in ormoškim poljem, se dvigaš, sladka slovenska gorica nad svoje sestre in sestrice, zreš nanje in na velik, veličasten krog slovenske in hrvatske zemlje. Tujcu, prihajajočem k tebi, vabiš iz ust klice presenečenja nad tvojo divno lepoto; kako jo mora uživati šele domačin, ko te vidi dan na dan in te dan na dan zljubi znova! Na vrhu prostorne planote sijo cerkva, posvečena žalostni Materi božji. Med košatimi, starimi lipami sili tenka streha širokega stolpa ostro kakor šilo proti nebu, daleč na okolo znanik ljutomerskim goricam.

Spodaj pa na levo in desno, na vzhod in zapad, kamor ti zre oko; po vseh pobočjih in obronkih vidiš vrste in zopet vrste prežlahtnih trt — domovino slavnega Jeruzalema.

* Glej »Slovenca« z dne 7. oktobra, 28. oktobra, 14. novembra in 1. decembra 1916.

Rodoljubi po Kranjskem in Štajerskem, Koroškem in Primorskem, sedeči za mizo svoje gostilne ali rodbine, srebajoče vsaj v prejšnjih boljših časih — žlahtno kapljico jeruzalemsko — koliko izmed vas je videlo teh goric krasoto, koliko izmed vas ve sploh, kje leži Jeruzalem? Oj, domovina mi, sami te ne poznamo, nehvaležni tvoji otroci, živeči tjavendan, potem pa tarnamo o »domovini nepoznani, od nikogar spoštovani«.

In vendar je naš veliki Stanko Vraz opeval v nedosežnih verzih rajsko lepoto jeruzalemskih goric, svoje najožje domovine; iz njih nam dehti ves nevsljivi, sladki čar, tega kraja nasproti in nam hipoma zopet oživi, tudi daleč od njega, ono blaženo, mirno razpoloženje, ki smo ga živili tu gori.

Čujmo, kako opeva žerovinski slavec ljubi domači kraj in razgled raz njega:

Modra se ravnina proži pram iztoči
Kraja ji ne zrejo nit' sokolske oči.
A z ostalih strani v polokrogu
Pašu¹ ga planine od severa k jugu.

¹ Skušal sem premeniti ilirski izvirnik v toliko, da ga lahko razume

Izmed njih strmijo, redno razsijani
Kot orjaške straže gorski velikani.
Ondi tam na robu severnog prostora
Sveti se Vildonska in pa Graška gora.

Med modrim severom in rujnim zapadom
Moli Golubinjek-gora z belom bradom.

V zapadu Boč stoji in glavé Pohorja
Sred zapadajočeg solnca, biser-morja,
Poleg njih Rogaška, z vencem vrh temena,

Proti nebu proži silna sva ramena
V jugu tam vrhovi Kalnika, Ivanjske,
Glejte tri gradove, tri mosté slovanske.
Kot preproga žlatna v tem okvirju vije
Krasna se mi slika moje domačije
Slika domačije pestra in ugodna
Brda lozoslavna, polja žitopolna.
Glej okolu sebe, v dole te cvetoče,
Po njih raztresene lepe bele koče.
A po brdih cerkve, dvori in gradiči
Kakor glive v gozdu, kot jih vidiš nič.

vsak Slovenec. Izpustil sem tudi rime z refleksijami Vrazovimi, da učinkuje slikanje pokrajine kot tako čisto in neposredno.

¹ Izток = vzhod.

² Pašu = pasejo, obdajajo.

Zdi se nam, kakor bi čuli iz teh grandioznih verzov mili glas štajerske slovenske zemlje govoreče po enem svojih največjih sinov še skozi stoletja k nam: »Spoznajte me vi vsi, ki menite, ki vam je bil vaški ali malomestni zvonik dosedaj smoter vašega življenja, pridite k meni, ljubite me, potem me bo tudi širši svet kmalu častil in spoštoval!«

Da res, pomislimo: ali in koliko smo poznali te krasne kraje, te nesmrtnne verze in njih glasilca, Stanka Vraza? Niti ene slovenske izdaje njegovih pesmi nimamo, niti poskusa, jih približati naši govorici.

Take in enake misli so me navdajale, ko sem v družbi očeta Vraza in župnika svetinjskega nemo užival rajsko lepoto te blagoslovljene, srečne zemlje.

Ko smo se do dobra nagledali, pozvame župnik besedo in nam poda par zanimivih krajepisnih in zgodovinskih podatkov o cerkvi, jeruzalemski.

Postavljena je bila l. 1852, torej po smrti Stanka Vraza, na svetu radgon-

¹ Po vsej pravici je pripomnil vseučiliški profesor dr. M. Murko ob stoletnici Vrazovi: Da je Vraz pravi slovenski pesnik, se pri nas premalo ve in še manj vpoštevata. Treba bi bilo

vodstvo izreka tem potom najgloblje zahvalo tudi vsem članom, naročnikom, dobrotnikom in darovalcem za njih velikodušno delo. Pripomnimo, da je daroval član orožniškega zbora za invalidni dom 6500 K v gotovini in vojnem posojilu; njegovo ime bo ostalo večno zapisano v zgodovini avstrijskega orožništva. Ker je plačati še ostanek kupnine v približnem znesku 22.000 K, prosimo vse člane, da prispevajo po svojih močeh in pripomorejo, da se invalidni dom izroči svojemu namenu. — Državno društvo bivših državnih varnostnih organov (preje državno društvo bivših orožnikov), Dunaj (Reichsverein ehemaliger staatlicher Sicherheitsorgane, Wien) II., Nordbahnstraße 20. — Predsednik Jožef Ilcch.

Božič na Dunaju.

Z veseljem smo čitali v preteklih številkah »Slovenca«, kako lepo so praznovali razkropljeni goriški Slovenci svoj prvi, oziroma drugi Božič na tujem. Hvala ležimo moramo priznati, da je milina božičnih praznikov, katere nas je nekoč doma navdajala s toliko sladkostjo, prišla z nami v tujino, in naša srca, nasičena bolešči in trpljenja, so občutila njeno blagodejnost bolj kakor kdajkoli prej. Pričakovali smo osamelost in solze — mesto tega nam je božje Dete prineslo precejšnje število veselih iznenad.

Tudi nam, katerim je dal cesarski Dunaj gostoljubnega zavetja, so donesli božični prazniki obilo nepričakovanega veselja. Dne 23. dec. smo bili povabljeni vsi begunci z juga v X. okraj k skupni božični zabavi. Med povabljenimi so bili tudi otroci slovensko - hrvaškega zavetišča »Marija Pomačaj«, v prostorni, praznično ozaljšani podzemeljski dvorani je bila zbrana številna množica doraslih in nedoraslih beguncev italijanske in slovenske narodnosti. Med veselimi so bili seveda najbolj veseli otroci raznih zavetišč, ki so se vsi brez izjeme pripeljali v brezplačnih posebnih električnih vozovih k nenavadni božični slovesnosti. Kako so strmeli otroci goriških hribov in skalovitega Krasa, ko so ugledali lesketajoče, električno razsvetljeno božično drevo, polno slaščic in bogatega nakitja in poleg njega toliko odličnih gospa in gospodov, katerim se je že na obrazu bralo veselje nad lepo uspelim presenečenjem, katerega so napravili ubogim beguncem.

Slavnost je otvoril g. dr. Schwarz-Hiller, predsednik osrednjega odbora za begunce. V imenu dunajske občine je pozdravil visoke goste in begunce, katerim bodi božična prireditev izraz sočutja in naklonjenosti, katero goji do njih vlada in mesto. Pozdravnemu nagovoru je sledilo petje in nato trije govori: nemški, laški in slovenski. Kako so zažareli našim otročjem obrazu, ko so videli, da je stopil k božičnemu drevesu njih katehet, prečast. g. dr. Knavs. Vedeli so, da ga bodo razumeli, saj vselej vse tako pove, da ga ume najtrša glavica in se razvedri najresnejši otroški obrazek. In res! Povedal je, kako ljubi naša presvita vladarska hiša svoje narode in kako je po navzočih gospodih pokazala svojo ljubezen do nas, ki smo dali »vse za vero, dom, cesarja«. Oj, kako je vzplamtela v naših otrocih ona čista, na-

šemu narodu prirojena ljubezen do vladarske hiše. Kako nestrpno so pričakovali trenutka, ko bodo smeli dati duška notranji hvaležnosti, in kmalu je prišel. Ko so po končanem slovenskem govoru zapeli italijani prvo kitico cesarske pesmi, so otvorili naši mali vse registre mladih grl in zapeli z nepopisno vneto Slovincem določeno 5. kitico cesarske pesmi. Kako navdušeno so odmevale po širnem prostoru besede: Živi cesar, domovina — večna bodi Avstrija! Slovesnost je bila zaključena z zadnjo kitico cesarske pesmi, katero smo vsi peli v nemškem jeziku. Pričelo je obdarovanje otrok, katerih je bilo nad 600. Otroci našega zavetišča, 74 po številu, so bili vsi brez izjeme obdarovani. Vsak je dobil mično igračo in vrečko jabolč, orehov, peciva in čokolade. Nato so bili vsi otroci poogostjeni z izvrstno južino: čašo čokolade in dvema precejšnjima kosoma peciva. Otroci naših skromnih goriških in še skromnejših istrskih vasic so bili kar očarani. Vsi vprek so klicali: Še nikdar nismo bili tako bogati! Ni čudo, da so vračajoč se v zavetišče, seveda zopet v brezplačnem električnem vozu, dali duška nevzdržnemu veselju v mičnih božičnih in narodnih pesmicah, da se je dunajska gospoda po Ringu kar ogledovala, od kod ti glasovi, tako polni nedopovedljive otroške sreče.

S tem pa še ni bilo božično veselje končano. Dne 24. decembra smo prejeli od neke blage dunajske gospe 70 K v dar in nato so došla še od treh strani darila, in sicer 24 ličnih lesenih skrinjic, mnogo igračk s pecivom in nekaj tople zimске obleke. Tako nam je bilo možno praznovati z otroci tudi doma pri ljubkih jastikah vesel svetli večer v pristnem slovenskem slogu. Obsegal je blagoslov božičnega kruha, blagoslov stanovanja s kadilom, božično voščilo otrok čast. g. katehetu, božični govor čast. g. kateheta otrokom, molitev s petjem in obdarovanje. Vsi vemo bili veselo ganjeni. Bil je to naš prvi sv. večer na tujem — preprost sicer — a vendar tako lep, da ga ne zabimo nikdar. Otroci so radostno klicali: Vse to nam je poslal Jezušček, ker radi hodimo k svetemu obhajilu. In res, še naslednje jutro so dobili iz cerkve gredle od neke odlične gospe jabolč in peciva. Popoldne nam je doneslo še nekaj veselega. Udeležili smo se slovenskega blagoslova v XV. okraju. Nad vse dovršeno petje na koru in pred oltarjem nas je za trenutek poneslo tja v našo solčno slovensko zemljo — a govornik, č. g. dr. Knavs nam je podal kot božični spominček besede, ki nas tolažilo spremljajo, ko stopamo revni — brez pravega doma mimo velikomestnega razkošja: Kako si reven, slovenski narod, po svojem imetju — a kako kraljevsko bogat si po svoji veri. Ne bo te mogel nihče streči, dokler ostaneš zvest svojemu — Bogu!

Vojna v snegu.

Vojak A. K. iz št. Vida pri Z., ki se nahaja sedaj v bolnišnici, je opisal staršem svoje križe in težave tako-le:

Preljubi moji starši! Hočem Vam nekoliko opisati doživljanje zadnjih dni; poprej Vas vse skupaj srčno-lepo pozdravim. Minilo je že mnogo dni, kar sem se

zadnjič poslovil od Vas. Prestal sem veliko hudega v teh žalostnih Tirolah. Večkrat mi je stala že smrt pred očmi, ali ljubi Bog in Marija sta me vedno varovala na vseh mojih potih. Koliko sem lakote prestal! Živalic sem imel toliko, da je bilo groza. Enkrat me je plaz podsul, da sem bil dva dni pod snegom, pa so me le še živega odkopali. Mislite si, kako težko sem zopet pričakoval belega dne! Ko sem enkrat šel po 5 metrov debelem snegu in je zelo medlo, nisem mogel ne naprej, ne nazaj; sam nisem vedel, kaj bi počel; mislil sem si, da je prišla zadnja ura. A vendar sem se na srečo prikopal v neki hlev, da sem si vsaj rešil življenje. Čakal sem cel dan, preden se je malo pomirilo in sem zopet mogel iti na svoje bivališče.

Ce pridem še kdaj domov, se bomo že še kaj več osebno pogovorili. Zdj pa sprejmite tisoč najsrčnejših pozdravov od Vašega hvaležnega sina Lojzeta.

Božič na bojišču.

Tirolsko, 31. dec. 1916.

Danes, sv. Silvestra dan, zadnji dan krvavega leta 1916, ki nam je prineslo toliko presenečenj, veselih in žalostnih; danes se poslavljamo od leta 1916. z željo, da bi se enako nikoli več ne ponovilo, da bi zatoniло in s seboj vzelo vse gorje. V tem letu pa je bilo gorja za deset drugih, a tudi slave nam je prineslo leto 1916. Naše orožje, naše čete so bile to leto venčane z lovorjevim vencem zmage na vseh bojiščih. Kjer je pravica, tam je Bog, kjer je Bog, tam je zmaga, kjer je zmaga, tam je slava! S slavo smo začeli leto 1916. — s pohodom v sovražno Srbijo in Črnogoro — s slavo smo zaključili leto 1916, s pohodom v nezvesto Rumunijo. Greh je bil v tem letu kaznovan, pravica je dobila zaščeno in Avstrija, naša ljuba domovina, stoji neomajno trdna, polna življenja in pomladanskega cvetja, ki obeta obilno sadov svojim narodom potem, ko cvetje premeša mraz, premeša sovražnike, ki so hoteli ta cvet poteptati in pomandriti, vseleč se potem plena: drevo (Avstrijo) izkopljemo, razkoljemo in razdelimo.

Zaenkrat se to ne bo še zgodilo in naši sovražniki naj se le sprijaznijo z grenko resnico, ki se glasi: Avstrija stoji krepka in čvrsta, močna in odločna in bo še nadalje kljubovala sovražnikom, ako je na miru ne pustite; vi pustite pri miru mene, jaz pa vas. Na zemlji je za vse dovolj prostora. Ako to storite, vtaknemo takoj meč v nožnico in mir se povrne v razdejane domove.

Da, in tako se bo tudi zgodilo. Mi vojaki stojimo in pademo za te ideale. Avstrija je naša, Avstrija smo mi in mi nismo drugega kakor le naša Avstrijo.

V tem znamenju smo tudi praznovali letošnje božične praznike daleč od naših družin, v visokem zasneženem italijanskem gorovju. Ni bilo tako pusto, kakor si kdo predstavlja. Na sveti večer, kmalu popoldne, se je nehalo z navadnim dnevnim delom. Mnogi pododdelki so pripravili božično drevo in zvečer so poveljniki zbrali svoje moštvo okoli božičnega drevesa. Besede, ki so spominjale rojstvo našega Izveščarja, so izšle iz ust poveljnikov, nakar so se spominjali slavnih činov naše vojske in pozivali vojake k nadaljni vztrajnosti za

čast svojo, Avstrije in našega presvitega cesarja. V mnogih barakah je to noč odmevala cesarska pesem. Slišal sem peti: »Angelsko petje se čuje v višavah.« »Sveta noč, blažena noč,« »Božji nam je rojen Sin.« Tu in tam so se oglasile orgelce, harmonika je škripala. V mali celici pa je sedel podčastnik na postelji z mandolino v rokah. Njegov krepki barilonski spev se je slišal iz celice: »Zveličar naš je rojen zdaj.«

Kaj sem čutil v tem hipu, ne morem popisati. Noga mi je zastala, sapo tudi. Solza se mi je vlija, ki je kmalu zmrznila na rdečem licu. Oh, kje dom je moj! Kje so tisti krasni sveti večeri v ljubljeni domovini, katere sem preživel med svojci! Družine raztepane, razgane po svetu brez strehe, nesrečne begunske družine! Domovi razdejani in po sovražnikih zasedeni, opustošeni, požgani. Pač žalostni spomini, bridki trenutki!

Na sveti dan so se tu za bojno črto darovale svete maše, katerih so se v obilnem številu udeležile službe proste čete. Povzdigovanje se je z zvončkom naznanilo in naši hrabri vojščaki so popadali na kolena v sneg. Glinjiv trenutek. Marsikateri vojak je z rožnim vencem v rokah pošiljal vroče prošnje Vsemogočnemu, da bi kmalu dodelil grešnemu svetu mir in nam častno zmago. Nismo se nahajali v bajno razkošno razsvetljenem hramu božjem, med elegantno gospodo v svili in fraku, tudi nismo slišali nebeško lepih akordov mogočnih orgel in ne zbranih božičnih spevov ne, vsega tega nismo ne videli in ne slišali. Pogrnjena miza, na mizi sveto razpelo, dve prižgani sveči, to je bil naš hram božji. Vojni kurat je tiho bral sveto mašo in mi smo tiho molili v snegu do kolena.

× × ×

Ta dan smo dobili priboljške pri menaži. Poleg tega smo dobili tudi božične darove: jabolka, čokolade, sladkor, smodke, svačice, potem koledar, par razglednic, škarje, nosno ruto, pipo in drugo. — Kuharji so imeli za praznike polne roke dela. Pomislil naj se: Na razpolago smo imeli belo moko, marmelado in povidel. »Povidelo«, mešalo in peklo se je cele noči. Eni tako, drugi drugače. Eni so vse skazili, drugim pa se je pekarija posrečila. Naš kuhar je imel smolo. Napravil je pogache. Namesto da bi pogache s povidlom spekel, jih je dal kuhati v loncu. Testo se je v loncu razpustilo in — adijo pogache s sladkim povidlom. Z žalostnimi očmi smo gledali v vrelo vodo, v kateri je plaval naš ljubljani povidel. Pojezili smo se na kuharje in jim zagrozili z degradiranjem, ker so nam skazili — božične praznike. Tako je pač na vojski! Vsak ne zna vse! Naši kuharji niso obiskovali nobene gospodinjske šole, so — samouki. Zato jim tudi ni zameriti, ako se jim ni posrečilo delo s povidlom. Povedali smo jim pa, da nam prihodnji Božič ne bodo nič več kuhali povidla! —ič.

Nadvojvoda Jožef odbil med dolinama Susita in Casinu močne napade Rusov in Rumunov. — Uspehi prelomneke podmaršala pl. Ruiza južno Casinu. — Mackensen odbil pri Fundeni močne napade ruskih množic.

Včerajšnje uradno poročilo poroča, da so na obeh straneh Fundeni naskakovali močne ruske množice. Žrtve Rusov so morale biti veličanske, ker je prve navale preprečil že ogenj naših topov. Ko so Rusi zvečer zopet napadli, so prišli nekateri oddelki v jarke Mackensenovih čet, a so jih takoj vrgli iz njih. Rusi in Rumuni so nadaljevali tudi predvčerajšnjim svoje napade na bojno črto nadvojvode Jožefa med dolinama Susita in Casinu. Čete podmaršala pl. Ruiza so te močne napade povsod junško odbile in so južno Casinu izvedle same protinapade.

Rusom gre očitno za to, da bi zopet priborili nazaj, kar so izgubili. Zato so pričeli z veliko ofenzivo, ki jo je pred dnevi Brusilov napovedal. Pred vsem bi radi dobili nazaj trdnjavo Focsani. Odločili so se torej, da bodo držali črto ob Sereu. Če se jim to posreči, je drugo vprašanje, ker je naslonjena cela serejska postojanka na Galac, ki je pa že zdaj popolnoma izpostavljen ognju topov naših zaveznikov. Značilno je, ker zavezniki Rusov za njih razbremenitev nikjer ničesar ne store, razen Italijanov, ki so pa svojo »pomoč« Rusom 16. t. m. omejili le na streljanje s topovi na Krasu. Prej ko slej je v Rumuniji glavno bojišče, kjer bije Hindenburg odločilno bitko z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. jan. Uradno:

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Včeraj popoldne je izpadel sovražnik iz svojih postojank pri mestu Nemolasa (Nemolosa) ob Sereu z močnimi množicami. Njegov napad se je zrušil v nemškem ognju s topovi. Zvečer se mu je no-

skih grofov Wurmbbrandov po njihovem oskrbniku, čigar slika se tudi vidi nad vratmi, ki vodijo iz zakristije k velikemu oltarju. Cerkvica je zidana v baročnem slogu; v velikem oltarju je krasna slika Zalostne Matere božje; še lepša je manjša slika nad prvo, ki kaže snemanje Zveličarja s križa. — Cerkvici je bila pozneje dozidana še kapelica sv. Ane; v oltarni sliki sv. Ane je posebno izborna pogojen sv. Joahim, častiljiv starček, ves vtopljen zroč na Marijo, ki jo sv. Ana uči večnih resnic. Nekaj posebnega je v cerkvi prižnica s krasnimi reliefi evangelistov, vmes pa angeli z mučilnim orodjem Zveličarjevimi. Raz umetniškega stališča velja Jeruzalemska cerkvena za pravo zakladnico ljutomerskih gor. —

Vračali smo se v prijetnih pogovorih počasi po bližnjicah, mestoma naravnost skozi vinograde, na Vrazov dom. Med potjo nas je Vrazov oče izborna zabaval s svojimi kratkočasnimi in smešnicami, ki jih je znal moštvo skrojo pripovedovati; tupaletam smo se ustavili in ogledovali trte, če jim nista oidi ali poronospora preveč škodovala; potem zopet smo se menili, hodeči skozi viničarsko domačijo, in videči razumno blagostanje in skrbno snažnost v njih, — marsikateri viničar goji na

pokazati to v razpravah, še bolj pa z »izbranimi pesmami Stanka Vraza« za Slovence. Najlepše pesmi, posebno pa slavospevi na našo domovino pa spadajo tudi v naše slovstvene čitanke (Glej dr. M. Murko »Knjiga o Stanku Vrazu«, »Ljubljanski Zvon« 1910, št. 1, str. 42).

tujem svetu, ki ga obdelava, za-se po 4 do 5 goved, — o pravem in gospodarskem položaju njihovem in zdelo se mi je, da daleč ni tako neugoden, kot n. pr. položaj furlanskih kolonov na Gradiščanskem. Tako hitro nam je prešel med temi pogovori čas, da sem se zavzel, ko nam je vinoiram in pristava grofov d' Avernas, ki leži poleg Vrazovega doma, oznanjala, da smo že skoraj na cilju. Ogledal sem si še lično spominsko hišno kapelico, ki jo je oče Vraz sezidal leta 1897 nad kolovozom, vodečim iz njegovih posestev doli na glavno cesto v Žerovince. Opoldan in na večer kličejo glasovi malega zvona, ki visi v stolpičku kapelice, družino domov; — zakaj lep in strog red vlada na Vrazovem domu in vso delo gre, kakor sem bil že dopoldan opazil, kar samo, skoraj avtomatično, od rok. Pozna se pač, da je bil oče Vraz ne-le izborni župan, ampak tudi izvrsten in preudaren organizator na lastnem domu. —

Obedovali smo v že prej omenjeni Stanko-Vrazovi sobi. Prijazna svetloba popoldanskega solca je padala v sobo; ugodno in domače nam je bilo. Mramornati kip Stanka Vraza, darilo Hrvatic iz l. 1880 pa je zrl na nas, blesteč se na polutemni steni, kakor blesti njegovo ime čez stoletja, in razliva na ta ponosni, a tako nepoznani kmečki dom sijaj svoje slave. Pogovor je zopet nanesel na pesnika. Tu vstane gospodar in mi pokaže Vrazov album, ki ga je podaril Vatroslav Holc rodbini leta 1879 kot božično darilo. Album ima zgodovinsko in literarno vrednost; posebno v prvem delu, kjer nahajamo iz

l. 1879 rimano posvetilo Holzevo, potem pa celo vrsto zanimivih izrekov slovenskih politikov, pesnikov in literatov, kakor dr. Janeza Bleiweis, dr. J. Vošnjak, Josipa Jurčič, Ivana Hribar, Franca Levca, Lujze Pesjakove, Jožefa Cimperman in drugih. V knjigi so ovekovečeni tudi obiskovalci obeh Vrazovih spominskih slavnosti iz l. 1880 in 1910. Iz prve slavnosti najdemo podpise kakor Andrej Einspieler, grof M. Bombelles, Ivan Kukuljević-Sakcinski, Gjuro Stjepan Deželić, Avgust Senoa, dr. B. Lorković, dr. Fon, Dr. Fran Celestin, Božidar Raić, Lovro Požar (tedaj cand. prof.), Oton Ploj (tedaj abiturijent), prof. I. Hoić, notar dr. Fran Radej, vseučil. prof. dr. Luka Marjanović, dr. Jožef Majcen, Edvard Volčič (tedaj jurist), Janko Rahné (tedaj abiturijent) itd.

Skoraj vsako leto se oglasi v knjigi Vatroslav Holc s kako opombo v rimah ali v prozi.

Božidar Kukuljević-Sakcinski je napisal v knjigo l. 1892 par lepih verzov, dr. Matija Murko pa l. 1894 nekaj krepkih vrstic v prozi pesniku v slavo. Istega leta je podpisan tudi dr. Fran Simončič, tedaj še skriptor vseučiliške knjižnice na Dunaju, ožji rojak Vrazovih. Zanimivo je, da je Branko Drechsler, znan pisatelj izvrstne knjige o Stankotu Vrazu, že kot visokošolec l. 1896 spesnil navdušen sonet Vrazu na čast v album. V knjigi najdemo opetovano podpise grofa Dominika des Enfants d' Avernas in njegove rodbine, ki imajo v neposredni bližini Vrazovega doma razsežne vinograde in posestva. (Dallie.)

srečilo, da je na posameznih mestih vdrl v naše postojanke, a smo ga nemudoma s protinapadom vrgli iz njih.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Rusi in Rumuni so med Susito in dolino Casinu močno napadali vojne skupine podmaršala pl. Ruiza. Povsod smo jih odbili; na neki višini južno Casinu s protisunkom. Sovražnik nam je prepustil 2 častnika in 200 mož. Blizu predora Mesticanesci so prodrli c. in kr. poizvedovalni oddelki skozi sovražno varnostno četo do ruske glavne postojanke in ujeli 20 mož.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. jan. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nobenih posebnih dogodkov.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Sovražni napad med Casinu in Susita dolino tudi včeraj ni uspel. Rumuni, ki so bili vdrl na nekem mestu, smo s protisunkom popolnoma vrgli in ujeli 2 častnika z 200 možmi.

Bojna črta maršala Mackensena.

Po besni pripravi s topovi so na obeh straneh Fundeni napadle močne ruske množice. Nekaj sto metrov pred našimi postojankami so se zrušili naskakovni valovi v zapiralnem ognju. Ko so zvečer ponovili napad, se je posrečilo slabim sovražnim delom, da so prišli v naše jarke, a smo jih takoj zopet pregnali. Sovražne izgube so velike.

Berlin, 16. januarja zvečer. Uradno: Na vzhodu so se južno Smorgona razvili boji.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija 15. jan. (K. u.) Uradno: Naše tonništvo je z desnega brega Donave obstreljevalo železniške naprave v galaški okolici. Sovražno tonništvo je odgovarjalo s slabim, neučinkovitim ognjem.

Sofija, 16. januarja. Uradno: Tonništvo je zažgalo z desnega brega Donave kolodvor Barbosi in obstreljevalo cesto Novleni-Galac-Džurdulest, kjer je opazovalo, da se živahno premikajo čete in vozila. Naše tonništvo je do zdaj potopilo pri Isaccia sedem sovražnih tovornih ladij in eno malo torpedovko.

Rusko uradno poročilo.

13. januarja. Pri Rigi, južno Babitskega jezera, so Nemci v gostih množicah napadli naše čete vzhodno Kaluzina; odbili smo jih. Sovražna skupina 13 letal je vrgla do 40 bomb na kolodvor in na kraj Radzivilow. V povračilo so se dvignili naši letalci za sovražno črto kljub zelo ljutega sovražnega topniškega ognja do 1400 metrov in so streljali s strojnimi puškami na sovražne jezdece pri vasi Kruhov, 20 vrst vzhodno Zloczowa.

Na rumunski bojni črti je pregnal sovražnik naše čete z neki višine severno reke Slanic. Sovražne napade na višine vzhodno reke Oitoz smo vse odbili. Rumuni so napadli sovražnika zahodno Mon Casinula ob reki Casinu. Po besnem boju v bližini se jim je posrečilo vreči sovražnika in zasesti njegove jarke in zapolniti tri strojne puške.

Pri Galacu.

Berlin, 14. jan. »Vossische Ztg.« poroča: Zavezniki so stali 14. t. m. le še 6 km od Galaca.

Sofija, 15. jan. Trnjava Galac se ne prestando najbesnejše obstreljuje.

Rotterdam, 15. jan. Vojaški krogi ne pripravljajo občinstvo le na padec Galaca, marveč tudi na možnost, da pade Reni in se zelo pečajo z mogočim splošnim ruskim umikanjem.

Premoč nemških topov.

Kodanj, 15. januarja. »Novosti« poročajo iz Jassyja: Sedanji boji v Rumuniji so velevažni. Rusi izvajajo delno protiofenzivo, da bi zopet popravili svojo izgube glede na prostor. Z največjo hrabrostjo so prodirali, a presenetljivo jih je zadržala nemška artiljerija. Nemci so namreč čudovito hitro kljub strašnim oviram težke topove razvrstili in pričeli streljati z njimi.

Stockholm, 15. januarja. Mornariški arsenal v Galacu in več skladišč gorl.

Umikanje Rusov v Rumuniji.

Iz Sofije, 15. jan. Operacije na rumunski bojni črti se razvijajo vedno bolj proti severu. Sovražnik se počasi, a neprestano umika. Če zvezne nemško-bolgarske-turške čete južno Fundeni, nemško-avstrijske

pa severno Fundeni drže trdno desni breg Sereta, ne morejo Rusi tudi ob velikopotezni ofenzivi upati na uspeh.

Ruski napad pri Rigi.

»Petit Parisien« poroča iz Petrograda: Radi neugodnega vremena je naletel napad Rusov pri Rigi na izredne težave. Veliko cest je pod vodo.

Velika bitka v odseku Riga-Mitava.

Amsterdam, 15. jan. Petrogradski dopisnik »Morning Post« poroča, da se je začel sedaj ruski napad pri Rigi v smeri proti Mitavi, ki je bil doslej le artiljerijski dvoboj, razvijati in da pride v tem odseku do velike bitke. Rusi hočejo osvojiti Mitavo, točko, ki ima velik strateški pomen ter je važno železniško vozlišče. Rusi pa zelo počasi napredujejo, ker so se Nemci zelo močno utrdili. Boji severozapadno Mitave spominjajo na titanske spopade iz starih časov. Nemci razpolagajo z močnimi postojankami in so doslej odbili vse ruske napade. (Zadnje dni v tem odseku ni bilo bojev.)

Rumuni uničijo žito in olje.

Genf, 15. januarja. »Havas« javlja iz Petrograda: Begunci iz Brailje poročajo, da so sežgali Rumuni 500.000 q žita namenjenega Angliji. Tudi skladišča za olje so sežgali.

Rumunske izgube.

Iz Zeneve poročajo 14. jan.: Glasom brezžične brzjavke iz Jassyja objavlja sedaj rumunska vlada, ki ves čas vojne ni izdajala nobenih izkazov o izgubah vojne, da je bilo doslej od 600.000 mož rumunske armade 200.000 mož ubitih ali ranjenih, 100.000 pa ujetih.

Reorganizacija rumunske armade.

Iz Zeneve poročajo dne 15. t. m.: Glasom lijskih listov javljajo iz Petrograda, da mislijo ruski vojaški krogi na popolno preosnovo rumunske armade. Ker pa Rusija nima zadosti častnikov, so se obrnili na Francijo s prošnjo, da pošlje na Rusko potrebno število instruktorskih častnikov, ki naj bi rumunsko armado na novo organizirali. Tudi glede dobave zadostnega števila pušk in težkih topov se vrše pogajanja med Petrogradom, Parizom in Londonom. Rumunska armada na svojem umikanju ni le izgubila celokupne svoje artiljerije, marveč je tudi moštvo pometalo proč svoje orožje. Ruska vojna uprava je nastanila rumunske polke po južnoruskih mestih in jih zaradi njih nezanesljivosti zaenkrat ne namerava porabiti na fronti.

Rumunski kralj o položaju.

Vojnemu poročevalcu ameriškega lista »Newyork Tribune« je izjavil rumunski kralj Ferdinand: Naši vodilni politiki so se težko varali, če so računali na kratko vojno. Kot sin nemškega naroda poznam Nemce in njih strašno odporno sposobnost. Proti nesrečnemu optimizmu voditeljev naše politike sem sveril, opozarjal sem tudi načelnika generalnega štaba, naj se na negotova zagotovila ne izpušča v operacije z dvomljivim koncem, a moje svarilo so tolmačili kot strah pred Nemci. Rumunija je zahtevala vojsko, ni jo bilo mogoče več krotiti. O zasedbi Bukarešte je rekel kralj: Padec Bukarešte je le tiste presenetil, ki ne poznajo Nemčije. Noben narod ni bil strašnejši in genialnejši v iznajdbi novih vojnih sredstev kakor nemški narod v sedanji vojski. Padec Bukarešte je posledica hude samoprevare; mene ni presenetil.

Pritožbe Rusov in Rumunov.

Stockholm. Ruski poslanik na rumunskem dvoru, generalni poročnik Mosolov je poslal v Petrograd dolgo poročilo o bedi ruskih v Rumuniji stoječih armad. Rumunska armada razpada. Umakniti se bo morala daleč za bojno črto, da bo bodo zopet uredili. Mosolov priporoča, naj jo preosnujejo v Besarabiji. Vsled nesposobnosti rumunskih oblasti ruske čete stradajo. Ker so v neredu železnice, ker so izgubili večji del železniških voz in strojev in ker so pota zanemarjena, ni mogoče Rusom preskrbovati armado. Že to bi upravičilo, da se izprazni rumunska zemlja.

Pomiloščenje izgnancev v Rusiji.

Iz Stockholma: Vojni minister dela na to, da pomilostve vse, ki so bili radi političnih prestopkov izgnani v Sibirijo, da jih bodo uvrstili v armado.

Angleže noločaj v Rusiji zelo skrbi.

Rotterdam, 15. januarja. Nizozemci došli iz Londona poročajo, da Angleže najnovejša iz Rusije došla poročila zelo skrbe. Boje se, da izbruhne v Rusiji prekucija. V Petrogradu, Kijevu in v Moskvi so bili zopet nemiri. Nizozemski in ameriški denarni mogotci so ustavili pogajanja o dovolitvi novih posojil Rusiji, ker sedanjemu položaju ne zaupajo.

Zapora pism v Rusiji.

Kodanj, 15. januarja. Ker se je izvedelo, da širijo v ruski armadi na vstajo hujskajoče oklice, so ukazali, naj vsa pisma preiščejo. Izvedli so

vsled te preiskave velika premeščenja na ruski bojni črti. V Petrogradu so zapovedali snobno zaporo pism.

Nova pota v Rusiji.

Stockholm, 15. jan. Car je pozval novega ruskega ministrskega predsednika Galicina v glavni stan, da se razgovori z njim o političnih smereh in o bodočem skupnem delovanju z duno.

Stockholm, 15. jan. Imenovanje ščeglovitova predsednikom ruskega državnega sveta je največje važnosti in potrjuje pred vsem nazor, da bo ruska vlada pričeti boj z duno do skrajnosti nadaljevala. Ne pretirava se, ako se trdi, da napredni blok ščeglovitova še bolj sovraži kot Stürmerja. Odkar so leta 1905 državni svet preosnovali, ima zdaj prvič zakrknjenega konservativca za predsednika, ki se tudi boja ne boji. Istočasno imenovani podpredsednik državnega sveta Oeltrich je tudi ščeglovitov pristaš.

O turški armadi

poročajo iz Sofije: Znamenito je, kako se je turška armada tekom sedanje vojne izobrazila. Osmani so bili od nekdanj pogumni in hrabri, a popolna razrvanost v armadi je bila vzrok, da so čete v zadnji balkanski vojni popolnoma odpovedale. Nemškim in avstrijskim instruktorskim častnikom se je posrečilo, da so izobrazili osmansko vojsko v vseskozi moderno izvežbano in za boj sposobno armado. Turki stoje na desnem krilu donavske armade in na levem krilu dobruške armade. Z držnim sunkom, ki je bil izveden s posebno brzino, se je Turkom posrečilo, da so vrgli Ruse severno Braille v skrajni kot seretske črte. Rusi imajo za umikanje preko Sereta na razpolago le še most med Braillo in Galacem. Ob izteku Buzuea v Seret stoje Rusi istotako še na desnem bregu Sereta, ravnotako pri Fundenih. Naloga teh dveh izpostavljenih ruskih oddelkov je očitno to, da bi z vsemi silami preprečili morebitni poizkus zaveznikov, priti preko Sereta.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. jan. Uradno: Na Krasu se nadaljuje ogenj s topovi. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

14. januarja. Na tridentinski bojni črti sta obe topništvi močnejše delovali. Dobro merjeni naš ogenj je razkropil zelo živahna premikanja sovražnih čet za sovražno bojno črto in uničil nekaj postojank baterij. Na julijski bojni črti je slabo vreme oviralo tonništvo, a naše poizvedovalne čete so le poizvedovale.

16. januarja. Na južnem slemenu malega Lagacoucia (Andraz potok—visoki Cordevole) je razstrelil sovražnik po dolgem trdnjavnem delu zvečer 14. t. m. mogočno mino pod našo postojanko Cengia Martine. Naše uspešno delo s protiminami je uničilo učinko močne razstrelbe. Razstrelba je marveč povzročila, da se je podrla po sovražniku podvotlena galerija in je povzročila med njegovimi četami občutne izgube.

V višjih pokrajinah je včeraj močno snežilo in neprestano deževalo. Vreme je bilo v nižjih pokrajinah slabo, vsled česar so se boji na celi bojni črti omejili na streljanje s topovi od časa do časa.

Pojasnila k laškim poročilom.

Lučano, 14. jan. (K. u.) Italijansko mornariško ministrstvo razglasa: Sovražni podvodnik »U 12«, ki ga je nemška mornarica prepustila avstrijski, je prišel v naše roke in bil sedaj uvrščen v naše torpedirajoče brodoge. Tudi neki drugi podvodnik »U 12«, ki je pripadal avstrijski mornarici, se nahaja v naši posesti. — Italijanska in francoska letala so izvršila dne 12. t. m. ofenzivno poizvedovanje nad Puljem, pri čemer so vrgla bombe na sovražne enote. Napadena od sovražnih letalcev, so jih v zračnem boju odbila. Eno naših pomorskih letal se je zaporedoma borilo s tremi sovražnimi letali, ki so se morala umakniti. Bombe, ki so jih vrgla sovražna letala na naše torpedovke na odprtem morju, niso imele nobenega učinka. Vse naše zračne in pomorske enote so se vrnile nepoškodovane. S pristojne strani se poroča k temu: Dne 12. t. m. sta se dve sovražni letali približali na 12 morskih milj Pulju, metalji brez uspeha bombe na tamkaj se nahajajočo torpedovko, nakar sta se zopet vrnili proti Benetkam. Eno naših letal je zasledovalo nasprotnika, obmetalo 40 milj od Pulja z bombami sovražne rušilce in napadlo sovražna letala v zračnem boju, ki so se, kakor rušilci, vrnili proti Benetkam.

Resnica o laškem letalskem napadu na Prosek in vojaške naprave v Trstu.

Dunaj, 15. jan. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Z ozirom na poročilo italijanskega mornariškega ministrstva z dne 12. t. m. o uničujočem učinku letalskega napada na Prosek in vojaške naprave v Trstu, se pripominja, da ni bila povzročena škoda nobena imenovanja vredna škoda. Glede našega letalskega napada na italijansko letališče v Beligni se pristavlja, da se letalo (fregatni kapitan Babič, enol. prost. Goenezi) ni vrnilo.

Napad na letališče Persen.

»Innsbrucker Nachrichten« poročajo z dovoljenjem vojnega ministrstva dne 13. januarja: Okoli poldne je skušalo sovražno letalsko brodoge, približno 10 letal, izvesti bombni napad na letališče v Persenu. Uspeh: en mož ranjen, drugače samo škoda na polju. Eden naših letalcev, nadporočnik Kenzian (pilot četovodja Kis) je pripravil v boju s petimi sovražnimi letali enega do tega, da se je nad Monte Cimone večkrat preobrnil. Poročnik haron Fiedler (četovodja Ježek) in nadporočnik Breitenfelder (narednik Forst) sta pristigla več sovražnih letal, da so se morala vrniti. Letalec deset. K. Pichler je izvedel nočni napad na kolodvora v Vidmu in Casarsi. Na povratku je obsulo Pichlerja šest sovražnih letal z ognjem. Pichler je podpiral obrambni ogenj svojega opazovalca (praporščak Mehrfurt) s strelji iz revolverja. Eno sovražnih letal, očitno zado, je takoj opustilo boj, ostala pa šele čez dalj časa.

Končna ofenziva sporazuma vseh ofenziv.

»Italia« piše z ozirom na zaposlitev vseh še ne 35 let starih za boj nesposobnih vojakov, da je to najvažnejša, odkar traja vojska, in prva priprava velike končne ofenzive vseh ofenziv sporazuma.

Italija utrjuje svojo mejo ob Švici.

Bern. Iz Milana se poroča: Italijansko vrhovno vojno vodstvo energično gradi utrdbe ob švicarski meji, razvršča topove in kople strelske jarke. Mejne kraje, na primer v Como, je moralo civilno prebivalstvo zapustiti.

Laži naročajo v inozemstvu železniške vozove in lokomotive.

Lučano. Italijanske državne železnice so, ko je izbruhnila vojska, imele 103.000 tovornih voz in 5300 lokomotiv. V inozemstvu je zdaj naročenih 3000 železniških voz in 100 lokomotiv, a ne ve se, kdaj jih bodo dobili.

Novo italijansko posojilo.

»Sole« poroča, da bodo v Italiji razpisali novo vojno posojilo.

D' Annunzio zopet odlikovan.

Iz Lugana: D' Annunzio je odlikovan s francoskim vojaškim zaslužnim križem.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija 15. jan. (K. u.) Uradno: Slabo streljanje s topovi na celi bojni črti. Sovražno zračno brodoge je živahno delovalo pri Bitolju v Vardarski dolini in ob Strumi. Naš topovski ogenj je sestrelil sovražno letalo, ki je letalo nad Xantijem. Aparat je padel v morje.

Sarrail že umika svojo armado?

V Sofiji se širijo govorice, da hoče Sarrail s sedanji krajevnimi boji prikriti umikanje svoje armade.

Grška.

Pogajanja glede zahtev v ulimatu.

Reuter poroča iz Aten: Premierni minister je imel več posvetovanj z italijanskim poslanikom Bosdarijem v nadi, da se bodo mogla začeti pogajanja glede pogojev v ulimatu, proti katerim se Grčija upira.

Na Eubeji.

London, 15. januarja. »Daily Chronicle« javlja: Grških čet na otoku Eubeji niso nižali marveč zvišali. Na otok korakajo čez most čez Chalkis še vedno vojaški, o katerih pravijo, da so dopustniki, a zanimivo je, ker hodijo tja le ponoči in ker vozijo na otok tudi topove. 3000 do 4000 pušk s strelivom in moko so tudi prepeljali na otok. V Chalkisu poveljuje znani general Biras; podpirajo ga pred kratkim došli kraju zvesti častniki. General je veliko Venicelistov ukazal zapreti in je odstavil vse Venicelu zveste uradnike.

Grška vlada zahteva naj sporazum izpusti pridržane grške ladje.

Reuter javlja iz Aten: Grška vlada je pozvala sporazum naj izpusti na svobodo v pristaniščih sporazuma pridržane ladje.

Naročajte „Slovenca“!

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. jan. Veliki glavni stan: Posadka naših jarkov je preprečila poizkus francoskih oddelkov pri Beuvraignes (južno Roje) vdreti v našo postojanko. Sicer so se le zmerno bojevali, le na nekaterih točkah so močno gromeli topovi.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Nemški oklopni avtomobili prekašajo angleške.

Stockholm, »Rečj« poroča: Nemci grade zdaj večje oklopne avtomobile kakor Angleži.

Francoski letalec Sauvage ponesrečil.

Bern, 15. jan. V zračnem boju ob Somme je bil ustreljen vojaški letalec Sauvage, katerega je francosko uradno poročilo večkrat omenjalo.

Napad Zeppelina na Pariz?

»Petit Parisien« objavlja podrobnosti o napadu Zeppelina na Pariz. Pravi, da so videli nemški zrakoplov v Sanoir, v Fontainebleau in potem v Montereau. Obrambni topovi so 14krat ustrelili, nakar je Zeppelin izginil v oblakih. Neko letalo, ki se je dvignilo v obrambo, je padlo, ker je pričelo goreti. Letalci so nevarno ranjeni. Alarmirali so tudi Rouen.

Nova prebiranja na Francoskem.

Bern, 16. januarja. Glasom pariških listov nameravajo vse kot nesposobno spoznano moštvo letnikov 1917 do 1896 ter vse, ki so bili puščeni izven vpoklica, izvesti tiste, ki so bili radi vojnih poškodb spoznani za nesposobne, ponovno prebrati. Dotični zakonski načrt bo zbornici danes predložen.

Težki izgrebi v francoski municijski tovarni.

Pariz, 16. januarja. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz Bordeauxa: V municijski tovarni v Basens so se pripetili zadnje dni hudi izgrebi. Črni in žolti delavci so se razdelili v dve vojni stranki, ki sta se spopadli v pravcati bitki, tako da je moralo vmes poseči vojaštvo. Bilo je več mrtvih in ranjenih, 30 Kitajcev so zaprli. Organizirali so posebno varnostno službo.

Na morju.

Angleška križarka »Seaplane« potopljena.

Carigrad, 12. jan. Glavni stan naznaja: Dognalo se je, da je bila angleška križarka, o katere uničenju smo včeraj poročali, križarka »Seaplane«, težko poškodovana, stražna ladja pa najbrž italijanska topničarka.

Patrola naših čet, ki se bore v donavski armadi, je privedla povodom nenadnega napada na sovražno stražo 21 ujetnikov.

Poizvedovalna patrola naših macedonskih čet je dne 9. t. m. zapadno Seresa zapodila v beg angleško poizvedovalno patrolo. Angleži so popustili 12 mrtvih. Neka druga naša patrola je uničila na ravno tem mestu velik del angleških žičnih ovir.

Na ostalih frontah nič posebnega.

Japonci oborožujejo v Evropo namenjene trgovske ladje.

Stockholm. Japonci bodo vse v Evropo namerane ladje oborožili s 6palčnimi topovi v obrambo proti napadom nemških podmorskih čolnov.

V enem tednu potopljenih 90 trgovinskih ladij.

Bern, 14. januarja. (Kor. ur.) Načelstvo glavnega odbora lastnikov ladij v Franciji je v zadnji seji izjavilo, da podmorski čolni potope vedno večje število ladij. Minuli teden je bilo potopljenih 90 trgovinskih ladij, med njimi 20 francoskih. Glavni odbor je vladu še enkrat opozoril, da bo francoska trgovinska mornarica popolnoma izgubila, če ne bodo mogle ladjedelnice hitro graditi novih ladij.

Sporazum se boji podmorskih čolnov.

Bern, 17. jan. (K. u.) »Le Journal« piše: Nemčija grozi, da bo poostрила podmorsko vojsko. Previdnost je na mestu. Nemčija s svojimi podmorskimi čolni pač ne bo zadela blokade, a otročje bi bilo, če bi tajili, da motenja, ki so jih povzročili podmorski čolni morskemu prometu, postajajo vzemirljivo obsežna. Vse varnostne odredbe niso preprečile, da je škoda vedno večja. Vsaka trgovinska ladja naj se oboroži z 2 topovom, preskrbi z izšolanimi mornarji v porabi navadnih torpedov, ki naj po vodo razpočijo, da bodo lahko podmorske čolne zadeli nad in pod morjem.

Mirovni glasovi.

Prekrižan učinek note psorazuma.

Iz Lugana se poroča, da se italijansko časopisje zelo jezi, per je nota osrednjih

velesil popolnoma prikrižala učinek, ki ga je pričakoval sporazum od svoje Wilsonu poslano note.

Razočaranje v Londonu.

Iz Londona v Rotterdam došli Nizozemci poročajo, da so v Londonu zelo razočarani, ker pomenja nota štirizveze Wilsonu novo vojno napoved.

Posvet Wilsona.

»Newyork Lin« javlja 15.: Wilson se je posvetoval z Lansingom in z ostalimi tajniki državnega oddelka o odgovoru na obvestila vojskujočih se držav.

Wilson upa na Nemčijo.

»Morningpost« pravi, da je Wilson sklenil posredovati, da bi tudi Nemčija naznanila svoje pogoje. Predsednik Združenih držav ni mnenja, da bi se s pogajanj o miru ničesar ne doseglo. Miroljubne stranke so se okrepile; veter je ugoden miru. Čim bolj se miroljubna stremjenja podpirajo, tem večje je upanje, da se bo dosegel mir.

Wilson bo zavzel stališče glede na doposlani mu noti.

London 17. januarja. (K. u.) »Central Nieuws« javlja iz Washingtona: Wilson namerava z izjavo zavzeti svoje stališče glede na obe poslani mu noti, a svojo izjavo bo poslal obema vojskujočima se skupinama velesil z ozirom na stališče, ki ga bo kongres zavzel.

Sovražni mirovni pogoji.

»Progres de Lyon« izvaja: Prost prevoz skozi Dardanele in Bospor je za Rusijo življenska pomena, a ni potrebno, da se za to Carigrad Rusiji odstopi, česar, žal, nota Wilsonu ne omenja. Vojaški ukrepi so sicer potrebni v gotovem obsegu, a za aneksijo ne gre. »Echo de Paris« pravi, da, kar dokazuje zgodovina, potrebuje Francija mejo ob Reni in da ji gre pravica do nje.

Vprašanje nemških kolonij.

»Observer« pravi, da Nemčija ne bo nikdar dobila nazaj svojih kolonij, če ne bo jamčila popolnoma za bodoče svoje dobro obnašanje. List pravi, da sicer ne nameravajo Nemčije oropati njenih gospodarskih prilik izven njene meje. Najboljše bi bilo v Turčiji in v Afriki ustvariti mednarodno ozemlje, ki bi bilo vsem državam z enakimi pogoji odprto.

Hervé o vojnih ciljih entente.

Iz Lugana poročajo: V listu »Vie-toire« piše Hervé o vojnih ciljih entente in prostodušno ustanavlja, da je cilj entente oslabitev Nemčije in razkosanje Avstro-Ogrske.

Vznemirjenje v Švici.

Švica mobilizira.

V švicarskih listih se jasno izraža vznemirjenost, ki se polašča švicarskega prebivalstva, spričo dejstva, da zbirajo Francozi vedno več čet ob švicarski meji, obenem pa skuša francosko in angleško časopisje na vse načine, prepričati Švicarje o nevarnosti nemške invazije. »Neue Züricher Nachrichten« pišejo, da je sicer francoski poslanik v Bernu zveznemu svetu izjavil, da se zbirajo dotične čete le na oddih; toda kaj ima z oddihom opraviti letalsko opirališče, ki so ga priredili v Douvainu v savojskem obrežnem ozemlju Zenevskega jezera.

Štabni tajnik švicarskega generala, poročnik Boßhardt, je izjavil v javnem predavanju: »Ni nam znano, kaj prinese deželi novo leto. Bodimo na straži, pripravljeni, da prestanemo tudi najtežje. Morda nam bo dobrotna usoda tudi v bodoče prizanesla z najhujšim, morda pa bo videla naša dežela kmalu še resnejše čase. Vsi radi verjamemo, da se nobeden naših sosedov ne bo izpozabil nad našo nevtralnostjo. Toda biti moramo čuječi, kajti ognjeni črti se trdo dotikata naše dežele. Nevarnost še ni minula.«

Francoska zagotovila glede nevtralnosti Švice.

Rotterdam, 15. jan. Glasom lista »Nieuwe Rotterdamse Courant« je obiskal francoski poslanik v Bernu Beau predsednika švicarske republike in načelnika političnega oddelka ter jima podal v imenu francoske vlade naslednjo izjavo:

1. Francoska vlada znova zagotavlja, da ne bo kršila nevtralnosti Švice. 2. Izraža svoje prepričanje, da bo Švica v položaju, v vseh okoliščinah varovati svojo nevtralnost. 3. Izjavlja, da se nahajajo francoske čete, ki stoje zelo oddaljene od švicarske meje, ondi zgolj na odpočitku, da si odpomorejo po vojnih naporih, in da tamošnje zbiranje čet nikakor ni naperjeno proti Švici.

Švica mobilizira!

Bern, 16. januarja. (K. u.) Poročilo švicarske brzojavne agenture: Razmere so

zveznemu svetu omogočile, da je v zadnjih mesecih v sporazumu z armadnim vodstvom znatno zvišal število čet na meji. Od začetka tekočega leta pa smatra zvezni svet za primerno, da ukrene obsežne previdnostne odredbe in odreja zato mobilizacijo druge divizije ter še ne sklicanih delov IV. in V. divizije na dan 24. t. m. Zvezni svet je slejkoprej prepričan, da bode obe vojujoči se stranki tudi v bodoče v polni meri spoštovali nevtralnost Švice.

Bodoče vojaške operacije entente.

Vojaški kritik bernskega »Bunda« meni, da bo spravila sedaj ententa za Solun naznanjena ojačenja skozi Francijo in Italijo preko Brindisev v Korintski zaliv. Pogoje za to ustvarja ultimati Grčiji. Sicer bi pa mogel Sarraill šele potem, če bi razpolagal s celo Grčijo kot operacijskim opirališčem, tridostiristo bojujnikov, ki jih pa še nima, izpostaviti nevarnosti, da bi razvil napad v smeri Skoplje-Sofija.

Glede ofenzive na zapadu meni kritik, da sili operativna misel entente, da napade na kolikor mogoče široki fronti, ki ni dobro pregledana, kjer morejo torej napadalci za nadvladujočimi ali z utrdami zavarovanimi postojankami pripraviti čete. Ker neprestano zviševanje materialne vojne ne zadostuje, se bo morala ententa vrniti k obkoljevalnemu načelu, pa naj bi bilo to tudi le z močnim pritiskom na krili, torej ne z posrednim zajetjem od strani, ker se temu na jugu upira nevtralna Švica, na severu bi se pa morala pridružiti velikopotezna pomorska operacija, da bi učinkovala na krilo. Vsekakor bi bilo treba za zapadno ofenzivo velike mase za manevriranje. Švica se bo morala tedaj primerno pripraviti na zadujo in za nevtralec najnevarnejšo fazo vojne v svojem osamljenem položaju, prilagoditi svoje gospodarstvo in svoje življenje najgorenkejšim razmeram in svojo vojaško pripravljenost ter politično neodvisnost ob popolnem varstvu nevtralnosti na vse strani kolikor mogoče zagotoviti.

Poljske vesti.

Voditelj rusofilskih Poljakov za samostojno Poljsko.

Kodanj. V taboru poljskih emigrantov v Rusiji se je mnenje zelo izpremenilo. Zelo vplivni poljski politik in bivši poslanec dume Aleksander Lednicki je v moskovskem tedniku objavil pod nadpisom »Mea culpa« (Moja krivda) javno pismo pristajšem samoupravne Poljske pod ruskim gospodstvom, s katerim se izjavljajo za neodvisnost Poljske. Ta korak je tem pomembnejši, ker je Lednicki pravi očer rusofilskih poljske struje, ki se je vsled njegovega vpliva leta 1914, med Poljaki zelo okrepila. Medtem ko se je Dmowski pogajal le z zastopniki ruske vlade, je nastopal Lednicki za sporazum med Poljaki in Rusi na demokratičnem temelju in je v tem smislu deloval v stranki kadetov, ki ji je pripadal do jeseni 1916.

Notranja politika.

Glasovi o odstopu Clam-Martiniča.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča: Predsedstvo nemške nacionalne zveze pojde k ministrskemu predsedniku Clam-Martiniču. Pri tej konferenci bodo zastopniki obvestili ministrskega predsednika o svojih nazorih glede nadaljnega razvoja razmer v Avstriji, posebno važnost pa bodo polagali na skorajšno ureditev galiskega vprašanja. Kabinet je v tej stvari isprotnega mnenja ter je pričakovati poostrove položaja, ki je že tako težak zaradi nagodbene vprašanja. Verjetno je, da odstopi kabinet še ta teden, ako se mu ne posreči vsaj v galiskem vprašanju doseči sporazuma s strankami.

Za narodno slovo v Dalmaciji.

Dalmatinski »Narodni list« z dne 13. t. m. poroča: Šele sinoči so mogli priti z dežele nekateri gg. povabljeni na sestanek h g. dež. glavarju in zato se je vršil ta namesto včeraj danes. Navzoči so bili razen glavarja Ivčevića od Hrvatske stranke še g. deželni poslanci Biankini, Kunjašić, Medini in Radimiri, od stranke prava poslanca dr. Dulibić in Prodan in predsednik pravaške stranke dr. Škvrce. Navzoč je bil tudi kot član odbora izvoljen na predsedstvenem sestanku na Dunaju dr. V. Iljadica iz Šibenika. Posvetovanja, ki se vrše v najboljšem teku, se nadaljujejo jutri.

Razna poročila.

Rusija zastavi Nizozemcem in Američanom rudnike na Uralu in v Sibiriji.

Stockholm. Ruski listi javljajo, da se pogaja ruska vlada o najetju posojila z zastopniki nizozemskih in ameriških bank. Za posojilo jim ponuja v zastavo rudnike na Uralu in v Sibiriji.

Političen dvoboj.

Genf. Petrogradski listi javljajo, da je pozval minister Protopopov grofa Bobrinskega na dvoboj radi njegovih napadov v dumi.

Dnevne novice.

+ Naše ljudstvo in peto vojno posojilo. Pri hranilnici in posojilnici v Trebnjem se je podpisalo V. avstrijskega vojnega posojila 66.350 K. Župna cerkev v Trebnjem je podpisala 10.000 K. Zaupanje v moč države raste čimdalje, kajti 5. vojno posojilo prekaša 3. in 4. skupaj. — V Mošnjah se je podpisalo, vkolikor je znanega 60.000 K. — Pri hranilnici in posojilnici v Šturijah je bilo podpisanega V. vojnega posojila 76.800 kron. — Iz Zagradca poročajo: Za 5. vojno posojilo se je v naši županiji podpisalo 41.400 K potom domače hranilnice. — Pri hranilnici in posojilnici v Vipavi je podpisalo 185 strank 450.000 K 5. vojnega posojila.

+ Posamezne številke »Slovenca« se prodajajo tudi še nadalje po 10 vin, izvod, kakor doslej, vsled česar ni noben prodajalec upravičen samovoljno zahtevati za številko »Slovenca« več, nego je na glavi lista natisnjeno. Vsak nasproten slučaj naj se naznanj upravi »Slovenca«.

— Deželni predsedniki v vojnem ozemlju so zopet dobili iste pravice kot so jih imeli prej.

— V ogrskem državnem zboru je 15. t. mes. naznanil podpredsednik pl. Szasz, da se bodo 19. t. m. na vabilo predsednika nemškega državnega zbora zbrali predsedniki parlamentov zveznih držav in da bo ogrsko poslaniško zbornico zastopal podpredsednik Simontsch. Predložili so se nato zakonski načrti, ki so v zvezi s krovanjem.

— Katoliško politično društvo za radovljiški okraj uljudno prosi, naj se naročnina za »Domoljube«, ki prihajajo pod skupnim zavikom na posamezne župne urade v celem radovljiškem okrajnem glavarstvu, za tekoče leto 1917 pošlje tajništvo na Boh. Belo in obenem tudi imena naročnikov, ker se isti smatrajo udom katol. pol. društva. Naročnina na »Domoljuba« in obenem tudi članarina znaša za vsakega uda 3 K. Za vsakega v letu 1916. umrlega uda katol. pol. društva naj vsak posamezni župni urad opravi eno sveto mašo. Štipendij naj se odtegne od skupne naročnine in to tajništvu sporoči. — Boh Bela, 16. januarja 1917.

— Požar v Vevčah. Včeraj dopoldne okrog 10. ure je izbruhnil požar v gospodarskem poslopu posestnice Ivane Lampret v Vevčah. Vzrok požara je neznan. Vojaštvo, ki je nastanjeno v Vevčah, je pod svojim poveljnikom ogenj omejilo na goreče poslopje. Zgorela je vsa klaja za živino. Posestnica je vdova in ima dva sina v vojski. Poslopje je bilo zavarovano.

— Vrl somišljenik umrl. Iz Železnikov poročajo: Dne 5. t. m. je po kratki boleznii previden s sv. zakramenti umrl tukajšnji črevljar Fr. Grošelj, p. d. štrajnar, zelo ugleden mož v občini in zvest krščanski načelom v besedi in dejanju. Kako priljubljen je bil pri sotražanih, je izpričal v nedeljo, 7. t. m. veličasten pogreb. Zaposla žalujoco ženo in dve hčeri. — Na svidenje nad zvezdami!

Umrl je na Dunaju dr. Dragotin Schwarz, kr. zdravstveni svetnik, fizik zagrebške županije in primarij bolnišnice usmiljenih bratov v Zagrebu, star 49 let.

— Iz seznama izgub št. 562. Pra-porščak Pavlin Franc, 97. pp., št. Vid, 1897, mrtev (20./10. 1916); praporščak Pirnat Evgen, 97. pp., Trst, 1885, mrtev (20./10. 1916); enol. prost. poddes. Ba-bošek Ivan, 87. pp., 7. s., Krčevina, 1896, mrtev (16./9. 1916); enol. prost. narednik Bergoč Josip, 97. pp., Slavina, 1890, ujet; enol. prost. narednik Žetko Marij, 97. pp., Trst, 1895, ujet; poddesetnik Abram Alojzij, 87. pp., 11. s., Blanca, 1894, mrtev (15./9. 1916); inf. Ajdnik Anton, 87. pp., 8. s., Konjice, 1887, mrtev (16./9. 1916); inf. 87. pp. Andrinek Boštjan, prideljen 97. pp., 8. s., Tolsti Vrh, 1896, mrtev (25./8. 1916); inf. Arnez Fr., 5. dom. pp., 15. s., Predoslje, 1890, ujet; inf. Ban Ivan, 42. črnovoj. baon, 4. s., Brusnice, 1872, mrtev (1./11. 1916); inf. Barbič Franc, 5. dom. pp., 15. s., Krško, 1886, ujet; deseten. Bonajo Ivan, 87. pp., 4. s., celjska okolica, 1888, mrtev (14.—20./9. 1916); inf. Bratec Franc, 87. pp., 2. st., St. Pavel, 1886, mrtev (20./9. 1916); inf. Brodinšek Franc, 87. pp., 9. s., Sv. Anton, 1878, ranjen in ujet; četovodja Brodnik Ernest, 87. pp., 7. s., Konjice, 1885, mrtev (17./9. 1916); inf. Brumec Jakob, 87. pp., 7. s., Ptuj, 1894, mrtev (17./9. 1916).

— **Umrli je v Šmartnem pri Litiji** posestnik, nadsprevodnik južne železnice v pokopju g. Mihael Erman, star 78 let.

— **Prosimo nujno za slovenske abecednike** za učenje branja in pisanja naših vojakov analfabetov. Knjige naj se pošljejo na uredništvo »Slovenca«. Prosimo, da vsak darovalec tudi pošlino poravnava. Denarni darovi v ta namen naj se pošljejo »Slovenski Straži«.

— **Sedanji čas, Dne 14. januarja t. l.** je med 10. maša v Dolenji vasi št. 3 ukradel nepoznan tat 20 kg speha in 20 kg mesa. Nesel je težko breme po Klancah ravno takrat, ko so šli otroci od sv. maše. Tat se je zbal otrok in je šinil v hosto. Nato so otroci povedali drugim ljudem, da se je taj mož skril v hosto. Prijela sta ga dva fanta ter ga tirala do Ločkarja. Tu je vrgel od sebe breme z dragoceno vsebino ter je zbežal proti Polici, kjer so ga pri Tišlarjevi hiši prijeli in odvedli v občinski zapor, dokler ni prišel ponj čuvar postave. Tat je doma iz Zatičine in je najbrže ud tatinske družbe. Pozor pred tatovi!

— **Iz seznama izgub št. 508.** Stotnik Kukovič Feliks, 37. dom. pp., 4. s., 1884, ujet.

— **K prometu zasebnih vojnopoštinih zavrtkov** so pripuščeni pod obstoječimi pogoji vojnopoštini uradi 378, 389 in 397, iz istega prometa izločen pa vojnopoštini urad št. 429.

— **Iz ljudskošolske službe.** Namesto v Planino pri Vipavi prestavljene nadučitelja Ivana Kalana je poverjeno začasno vodstvo šole v Velesovem učiteljici Ivani Valenčič. — Za prov. učiteljico na dekliški ljudski šoli je imenovana suplentinja Marija Kreiner.

— **Žrtev poklica.** Beljaški kleparski mojster Engelbert Trangoni je dobil več dni dopusta, da bi izvršil doma nekaj nujnih del svoje stroke. Med drugim je imel popraviti cerkveno streho v Peravi. Ko je bil zaposlen s tem delom, se je odvezala vrh, s katero je bila pritrjena lestev, in Trangoni je padel 18 m globoko v sneg, težka lestev pa nanj. Nezvestnega so odnesli v cerkvenikovo stanovanje, kjer je kmalu izdihnil.

— **V Opatiji** je umrl posestnik in hotelir Friderik Klein.

— **Nove goljufije v Sarajevu.** Povodom preiskave zaradi goljufij v mestnem prehranjevalnem uradu v Sarajevu so prišli na sled tudi nerednostim v skladišču živil bosensko-hercegovaških deželnih železnic. Kmalu so dognali velike goljufije in zaprli člane predsedstva: železniška komisarja Viljema Fischer in Karla Lechner ter blagajnika Ivana Kraliček zaradi zločina goljufije, višjega knjigovodjo Žigo Wesselyja pa zaradi dajanja potuho. Preiskave se nadaljujejo. Škoda je z 200.000 kronami, ki so jih zaplenili pri krivicah, le deloma pokrita.

— **»Možje zelene pike«** pod ključem. Na Reki so zaprli nadaljnjih sedem članov vlomilske družbe in dva njihova zaveznika — nekega trgovca in neko žensko.

— **Umrli je v Čatežu**—Zaplazu Radeckijev veteran Franc Sinjur (Klemen), posestnik in gostilničar na Čatežu, star 84 let.

— **Išče se Ivan Sivec,** praporščak IR. 47, M. G. A. I., vojna pošta 391, svojega brata Antona. Kdor kaj ve, naj pošlje sporočilo na zgorajšnji naslov.

Gospodarstvo.

— **Pomanjkanje živil bo trajalo še po vojski.** Nemški državni podtajnik Mihaelis izjavlja v berlinskem listu »Vorwärts«, naj nihče ne misli, da se bodo z mirom takoj vrnila redne razmere v prehrani ljudstva in si bo vsak kupil, kolikor in kar mu bo drago. Še nekaj let po vojski bo Nemčija odvisna v glavnem od svojih lastnih, doma pridelanih živil, ki pa niti v rednih razmerah niti izdaleka niso zadostovale, a v prihodnjih letih treba računati vseskozi s slabšimi letinami, ker se je polje v vojski zelo zanemarilo in ne bo mogoče na mah vsega popraviti. Uvoz bo pa izpočetka znatno omejen že zaradi pomanjkanja ladij, računati pa treba tudi z morebitno gospodarsko vojno. Toliko je gotovo, da bo sedanji sistem enakomernega in omejenega razdeljevanja živil za izkaznice trajal še nekaj let po vojski.

— **Konzorcij za živila** si osnujejo reški državni uradniki.

— **Nove znamke novega nemškega vojnega posojila.** »Frankf. Ztg.« poroča, da se v strokovnih krogih pečajo z mislijo, da bi se novo nemško vojno posojilo razpisalo v znamenju pisemskih znamk. Izdale naj bi se posebne umetniško izvršene znamke, ki bi v svoji risbi označevale svoj namen in bi imel pravico do njih le tisti, ki bi podpisal novo vojno posojilo, in sicer bi jih mogel vsak nabaviti tem več, čim večji znesek bi podpisal.

— **Povišanje tarifov na južni železnici** bo prineslo družbi na leto pri tovrnem 9 do 10, pri osebnem prometu pa 1 milijon kron več dohodkov. Tarif na južni železnici se ne bo zvišal za 30, marveč za 25%, a kljub temu se bomo v alpskih deželah vozili za 3% dražje kot na Češkem.

— **Poletni čas bodo, kakor se poroča** iz Budimpešte, uvedli na Ogrskem že dne 1. aprila.

— **Najetje 100milijonskega posojila na Moravskem.** Slovanska korespondenca poroča, da je šklic moravski deželni glavar 18. t. m. na posvet zastopnike vseh strank, na katerem bodo sklepali o dovoljenju za najetje 100milijonskega posojila in o draginskih dokladah učiteljstvu.

— **Velikanski dobavni škandal.** Nad 30 oseb zaprtih. Gre za milijonsko goljufijo. Dunajske sodne oblasti so izsledile veliko goljufijo pri dobavi. Prizadetih je več odgovornih činiteljev in trgovcev na Dunaju in na deželi. Do 30 oseb so že zaprli in zaplenili skoraj pol milijona kron. Neki sami v goljufijo zapleteni osebni so zasegli bančni depot 400.000 K, a poučeni krogi pravijo, da gre za goljufijo, ki presega en milijon kron. Dobavitelji žita in krmil (posebno krmil) so dobave pravilno sprejeli, a pri odposiljavi žita in krme si pridržali znatne množine. Te »prihranjene« množine, za več sto železniških voz gre, so prodali zasebnim trdkam v okolnostih, da bi te mogle vedeti, da gre za priglufano blago. Cene so bile namreč nizke; blago se je poslalo s sumljivimi okolnostmi, tako da bi bili lahko vedeli, da gre za ukradene stvari. V neki drugi preiskavi so oblasti to goljufijo izsledile, izvedle strogo nadzorstvo, sum se je potrdil. Nato so osumljenec zaprli. Konzorcij teh trgovcev je vodil šef dunajske špedicijske trdkve, Bratje Wetzler v Hebu, zapriseženi strokovnjak in centelj Rihard Wetzler, Dunaj, III. okr., Estepplatz 3. Zapri so ga. Zaprt je tudi šef velike dunajske prevozne trdkve Mihaela in Terezije Wetzler dediči. Pravijo, da bodo še več krivcev zaprli. — Tako poroča »Grazer Tagblatt« in »Tagespost«. »Grazer Tagblatt« ima o tem dve obširni poročila.

— **Petrolejske nakaznice** bodo 1. februarja uvedli v Budimpešti.

— **Čevije** bodo prešli v Nemčiji v tvornicah in v trgovinah čevljev. Trdi se, da velike množine čevljev iz špekulativnih ozirov zadržujejo od trga.

— **Kdo potrebuje za kmečko delo** družino štirih oseb: oče, mati in dorasla sin in hčer, vsi dobri za delo. Družina bi šla rada delat na Primorsko v vinograde ali sicer v gospodarstvu. Ponudbe se prosijo na naslov: Štefanija Pahor, Stix-Neusiedl No. 50, N. O.

— **V Debrečinu** morajo ob 6. uri zvečer zapreti vse trgovine. V pisarnah se mora nehati delati ob 5. uri popoldne. Čez navedene ure ne smejo trgovin in pisarn razsvetljevati s plinom ali z elektriko.

— **Petrolej pri Lipiku v Slavoniji?** Iz Budimpešte se poroča: V kratkem bodo pričeli v okolici Lipika z vrtnanjem zemlje, da najdemo izvire petroleja. Znano je, da izvirajo v Lipiku vrelci, v katerih se nahaja jod in brom.

— **Pomanjkanje premoga v Parizu.**

Pariz, 16. januarja. (Kor. ur.) Radi pomanjkanja premoga bodo morali zapreti 200 parnih pralnic v Parizu in okolici, vsled česar izgubi delo več tisoč delavk.

Ljubljanske novice.

— **Iz Trsta** poročajo: V zadnjem času je prišlo v Ljubljano in okolice več tržaških izkoriševalcev vojske, ki so nakupili mnogo fižola po 1 K kg in še cenejše, v Trstu so ga pa prodajali po 3 K in čez. Temu početju je sedaj oblast napravila konec. Tako vsaj poročajo iz Trsta. Ljubljani bi bila zelo hvaležna državni policiji, ako bi na take škodljivce naše države obračala največjo pozornost in posebno pazila na spekulativni izvoz iz Ljubljane v Trst.

— **Iz Otvoritev nove vojne kuhinje.** Mestna aprovizacija je sklenila, da se otvori vojna kuhinja z meščansko vojno hrano. Kosilo porcija 1 K 20 h, večerja 1 K. Ako naj začne kuhinja s 1. februarjem t. l. poslovati, je neobhodno potrebno, da se nemudoma priglase vsi, ki žele v njej hrane. Umevno je, da imajo dostop možki kakor ženske. Tudi se oddaja hrana na dom. — Priglašja se pri mestni aprovizaciji 1., Poljska cesta 13, I. nadstropje, levo.

— **Iz Opozorilo.** Hišni gospodarji, oskrbniki in stranke se ponovno opozarjajo na ministrsko naredbo glede dolžnosti naznanila cilindrov kurilnih peči. Naznaniti je dolžan vsakdo, bodisi da reflektira na nadomestilo ali ne. Pripominja se, da je že zadnji čas in kdor bi tega ne storil, bo strogo kaznovan. Tozadevne tiskovine se dobe ob uradnih urah v obrtnem odseku mestnega magistrata, kamor so izpolnjene pole tudi prinesli nazaj.

— **Iz Umrli so v Ljubljani:** Marija Blejec, postrežnica, 64 let. — Luka Stergar, kajžar, 76 let. — Janez Šturm, delavec, 60 let. — Valentin Vizintin, delavec, 69 let. — Feliks Podmiljsak, hirelec, 32 let. — Karel Tajovsky, enoletni prostovoljec, desetnik. — Josip Kubiš, štabni narednik. — Mate Verbas, poddesetnik.

— **Iz Nakazilo moke pekrom.** Pekrom se bo nakazovala moka v četrtek dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici.

— **Iz Prodajalke vojnega kruha** naj pridejo po potrdila v četrtek po 11. uri v mestno posvetovalnico.

— **Iz Krušne in sladkorne izkaznice** se bodo izdajale pri vseh desetih komisijah v petek dne 19. januarja.

— **Iz Maščobne in kavine izkaznice** se bodo izdajale v soboto 20. jan. vsakokrat od 8. ure jutraj do 1. ure popoldne.

— **Iz Dohod k L. krušni komisiji,** ki posluje v Mestnem domu, je pri zadnjih vratih, nasproti mesarski ledenici, ker se glavni dohod rabi za vojaške nabornike. Ostale komisije poslujejo v istih prostorih kakor navadno.

— **Iz Zaprli so te dni 39letnega zidarja** Ivana Brenka iz Spodnjih Gamelj, ki se je vtihotapljal v stanovanja in ukradel, kar mu je prišlo v roke. Tako je nedavno ukradel z nekega hodnika na Dunajski cesti pelerino. Kaznovan je bil radi tatvine že šestkrat. Brenka so izročili sodišču.

— **Iz Svarilo.** Ker se je ta teden začelo na vojaškem vežbališču vojaško poskusno streljanje, je vojaška oblast izdala sledeče varnostne odredbe: Med streljanjem so na glavnih dohodih postavljene vojaške straže, katerih ukazom se mora vsakdo brez obotavljanja pokoriti. Kadar se strelja, so na vežbališču kakor tudi v zvonikih pri Mariji Devici v Polju in na Zadobrav razobešene rdeče zastave. Kadar teh ni, so po ta po vežbališču prosti. Na vežbališču bo napeljan telefon, blizu železniške čuvajnice so lesene stavbe in strelne priprave. Poškodba teh se bo strogo sodnijsko kaznovala, preprečila pa z orožjem. Pri strelnih napravah in telefonskih napeljavah ne sme nihče stati. Da se ne pripeti kaka nesreča, se občinstvo opozarja, da je na vse te odredbe pozorno. Streljanje bo trajalo do preklica.

— **Židje v turški armadi.** »Warschauer Tag« poroča, da je svoj čas veliko mladih varšavskih židov ki so obiskovali židovske šole v Palestini, vstopilo v častniško šolo v Carigradu, kjer so sedaj dovršili iauke in odšli na fronto.

— **Liebknechta** so črtali iz seznama nemških odvjetnikov pri deželnem sodišču v Berlinu.

Izpremembe v diplomaciji.

— **Avstrijski poslanik** v Haagu (Nizozemsko) je odpoklican. Njegov naslednik je postal grof Szechenyi. »Neue gesellschaftliche Korrespondenz« javlja, da postane avstrijski poslanik v Sofiji gros Oton Czernin, mlajši brat zunanega ministra grofa Otokarja Czernina. Grof Oton Czernin je v 41. letu; poročen je bil l. 1903 z Lucili Beckett, hčerko lorda Grinthorne. Iz Pariza se poroča preko Frankobroda, da bo postal Sazonov veleposlanik v Londonu.

— **Hickmann's Geographisch-statistischer Universal-Taschen-Atlas** je izšel pred kratkem v novem natisu. Ker je statistika stoprav med vojsko, ko se tako hitro vrstijo dogodki za dogodki in pride na vrsto vsaka država, nje pridelki in produkcija, ko si z mrzlično napetostjo in velikim trudom skušamo za drag denar pridobiti najpotrebnejše blago za vsakdanje življenske potrebe, je ta knjiga, rekli bi, najaktualnejša literarna publikacija na književnem trgu. Njena vsebina bo zanimala vsakega najpreprostejšega človeka. Nudi zemljevide cele zemlje, seznanj nas z vladarji držav, s prebivalci, njih narodnostjo, vero, starostjo, umrljivostjo, z vodami, gorovji, pridelki, izvozu, prometom, oboroženo močjo, zastavami in grbi in sto drugimi podrobnostmi, ki so vse v knjigi vsakemu razumljivo upodobljene. Knjiga ima žepno obliko, se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja vezana s poštnino vred 5 K 80 vin.

— **Cerkvena pesmarica za mladino.** Partitura. Priredil Stanko Premrl. Cena 3 K 40 vin. V Ljubljani 1916. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

— **Upajmo, da bo to v celoti izborna delo,** našlo med učiteljstvom, duhovniki ga bodo znali presaditi v srca naše ljudskošolske mladine; njej je namenjena, hkrati pa tako srečno urejena, da bodo večji šolniki za najpreprostejše, pa tudi za najvišje zahteve imeli dovolj izbire, 78 pesmi, za vsakršno priliko v teku šolskega leta ne po eni, ampak po več pesmi — težko bo kdo prišel v zadrego.

— **Pesmi** je večina dvoglasno postavljenih — namenjene so v prvi vrsti odbranim pevčev višjih razredov — pa jih je tudi precejšnje število enoglasnih — za šole z manj razredi in za skupno petje celi hzavodov, kar je pravzaprav ideal pa tudi namen ljudskošolskega cersveno pevskega pouka.

— **Velikega praktičnega pomena** je pa pesmarica tudi za naše cerkvene zборе, ki jim danes povsod ze lo manjka moških glasov. V tej zbirki imajo veliko lepo dvoglasno za sopran in alt prirejenih pesmi. Saj po pesmarici že tudi prav pridno poslušajo. Fr. Kimovec.

— **F. BATJEL, Ljubljana** — Stari trg 23 (prej v Gorici) — Vlj. priporoča novo zalogo koles, šival. strojev, gramofonov, žepa, elektr. svetilk, kompl. že od K 2.— V zalogi vedno par tisoč. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za razprodajalce. — Pismena naročila se takoj izvrše. 3010

Zatekel se je

dne 3. jan. črni dakelj z rujavo-sivimi lisami po hrbtu in belo liso v obliki srca na prsih, ki čuje na ime »Feksel«. Skočil je omenjeni dan v Kamniku v vlak, ki prihaja zvečer v Ljubljano. Najdijel naj ga proti dobri nagradi odda Antonu Bizjak, Kamnik 79.

Išče se boljše

60

stanovanje

za takoj ali pozneje; obstoji lahko samo iz 2 sob in kuhinje; plača za pol leta naprej. Ponudbe na poštni predal 41.

V našem se vzame za majev termin v Ljubljani ali okolici

ali pa

posestvo

gostilna.

Naslov pove uprava lista pod šte. 96 ako se pošlje znamka za odgovor.

Zimske kože

domačih in poljskih zajcev, kun, dihurjev, mačk, vider, lisic, srn, i. dr., kupuje vsako množino po najvišjih cenah. 3017 Jakob Traun, Glince pri Ljubljani.

Vojaščine prost mož išče primerne službe pri kaki večji kmetiji.

Razume se na vse stroke kmetijstva, posebno še na oskrbo konj in govedi. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 123 (ako znamka za odgovor).

Potovalci

ki obiskujejo stranke dobe za služek za nabiranje naročil na voj. spominke. — Vprašati pri »Amerikancu« v Ljubljani, Florjanska ulica št. 20. 121

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam slamnate čevlje (solne)

Kateri sem začel izdelovati na debelo, tako da vsakemu lahko postrežem. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebo, ki imajo opravilo v sobah prav dobro došla. Naj vsak poskusi! FRANG CERAR, tovarna slamnikov v Stob., pošta Domžale pri Ljubljani. 107

Krave mlekarice

se bodo oddajale v soboto dne 20. t. m. ob 11. uri predpoldne na Počivalnikovi pristavi (Trnovo, Ljubljana, Cesta v mestni log št. 15.)

Deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani.

Važno

za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče od svojih sorodnikov v Ameriki dobiti kake denarne podpore, naj spiše kratko pismo v nemščini, v katerem naj popiše samo svoje rodbinske zadeve in ne omenja ničesar o politiki ali vojski. Na posebnem zavrtku naj zapiše naslov svojih sorodnikov v Ameriki, pismo pa vtiakne v drug zavitek, na katerega naj poleg svojega natančnega naslova razločno zapiše tale naslov:

Henry C. ZARO, per Adresse der k. k. priv. Länder-Bank Wien I.

P. n.

Naznanjam, da sem svojo delavnico

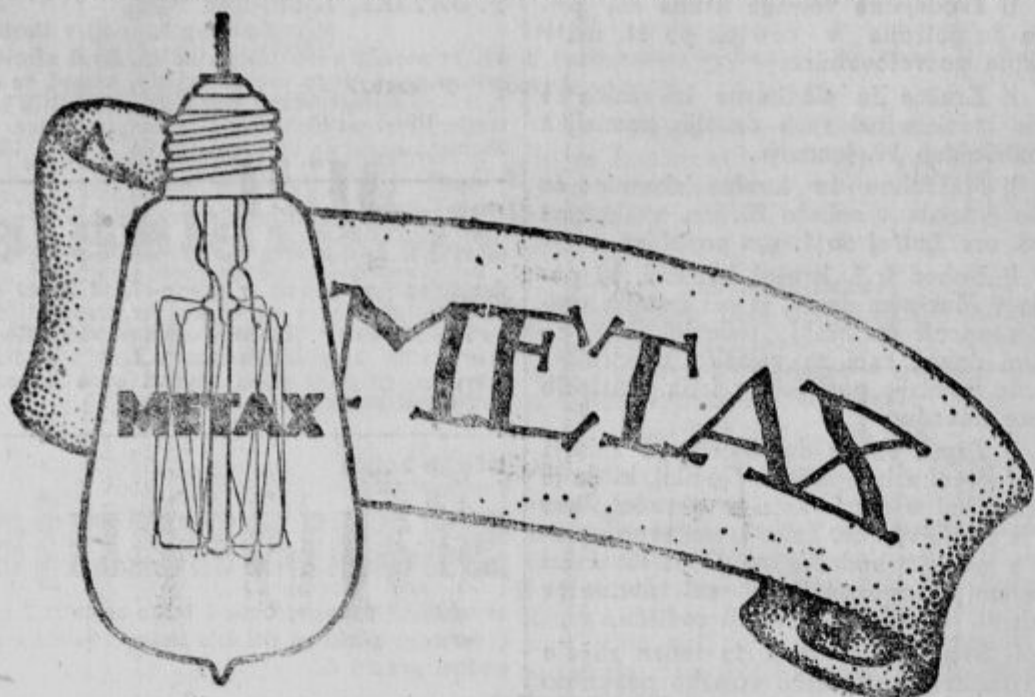
premestil

iz Slomškove ulice v

Bohoričevo ulico št. 3

kjer bom svojo betonsko obrt nadalje izvrševal, in se tem potom najtopleje priporočam slavnemu občinstvu.

Domenik Battelino.

122

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prečestno vest, da je prisrčno ljubljani sin, ozir. brat, svak in stric, gospod

JOSIP PIRNAT

poslovodja

v soboto dne 13. januarja nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo dne 17. januarja pri farni cerkvi sv. Tomaža na ondoto pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah. — Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Vel. Poljane pri Orteneku — Ljubljana, 16. januarja 1917.

Globoko žalujoča rodbina Pirnat-ova.

1 liter izvrstnega nadomestila za olje

si lahko naredi vsak sam iz mojega zelo priporočljivega

Caraghee morskega mahu

1 zavitek garantirano izbranega za 1 Ltr stane K 1.—. Ker mi vsled velikih poštnih naročil ni mogoče vsem cenj. odjemalcem točno ustreči, se dovoljujem tem potom vsem cenj. odjemalcem sporočiti, da se dobi moj morski mahu

za okolico	Novo mesto	pri g.	A. Oblak	Novo mesto
>	>	>	F. Dolenz	Kranj
>	>	>	L. Lavš	Tržič
>	Jesenice	>	M. Perušek	Jesenice
>	Radovljica	>	F. Perc	Radovljica

za Ljubljano se dobi pri g. Marija Lukanc Kopitarjeva ulica 4. in vseh boljših trgovinah. Poštna naročila najmanj 6 zav. sprejema J. Urek, Ljubljana 5, Mestni trg 13.

MILLO

dobljate
v specialni trgovini za milo

Milan Hočevnar

Ljubljana, Sv. Petra c. 30.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški itd. na debelo in drobno!

Dostavitev
! takoj!

Brez pomisleka so

Dostavitev
! takoj!

Jos. Petelinca

šivalni stroji najlepše in čisto najprimernejše
priložnostno darilo.

Ti stroji znamke „Gritzner“ in „Afrana“ so najboljše sedanosti, šivajo, vežejo (šitkajo), krpajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno garancijo, kroglični, brezsumen tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in povsod brezplačno.

2978

Čim preje kupiš, ceneje kupiš — dobro le v Ljubljani, sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinca

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljanje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.752.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vsa zavarovanja, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoni in poštine prosto.

1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Penzionist

vojne popolnoma prost, slov. in nemšč. zmožen, želi primerne mesto v kaki pisarni ali kje drugje v Ljubljani. Cenjene ponudbe na upravo „Slovenca“ pod „Invalid“ št. 84.

Glasovirje,
planine
harmonije in
orhestrijone

S. Kmetetz
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

124

Kupijo se

HLODI

iz mehkega lesa, po cele vagone. Ponudbe na upravo lista pod „HLODI“.

Plemensko in delavno

Živino

kot bika, krave, telice, vole, breje svinje, mrjasce, prašiče za rejo, prasce in ovce preskrbi

Deželno mesto za dobavo kladve živine v Ljubljani
Turjaški trg št. 1.

Zima se oglašča!

Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:

Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:
Za dame! **Za gospode!** **Za dečke in deklice!**

Urne pletene jopice in dušograici z rokavi kakor tudi brez rokavov.

Sporne čepice iz volne in svile.

Spodnja krila, pletena iz volne, crepe de sante, svile, listra, klota, batista itd.

Kombinaže, srajce, jopice in drugo perilo, pleteno iz volne, bombaža in šifona.

Predpasniki pisani, beli in črni v vseh modernih krojih.

Sizniški v različnih kakovostih od najcenejših do najboljših.

Nogavice črne in v modnih barvah, volnene, svilene, flor itd.

Gamaže iz sukna, pletene in triko.

Rokavice glaci, pletene in triko.

Zepni robci iz platna, šifona in batista.

Srajce likane iz šifona in cefirja v najboljših kakovostih.

Srajce za sport v vseh modernih oblikah, iz cefirja in mako.

Nočne srajce v različnih oblikah.

Normalno perilo kakor: srajce, jopice, hlače iz volne in bombaža.

Teira perilo, zdravniško priporočeno.

Nogavice volnene mako in bombažaste v različnih modnih barvah.

Čurtniki in manšete, najboljši izdelek.

Krapec, naramnice itd. v veliki izbiri.

Rokavice glaci, pletene in triko.

Zepni robci v vseh kakovostih.

Dakolenice, gamaže, rokavice in druge v to stroko spadajoče potrebščine za zimski sport in turiste.

Sporne jopice za deklice.

Solterji za dečke v vseh kakovostih in velikostih.

Sporne čepice v različnih oblikah in barvah.

Gamaže v vseh velikostih.

Nogavice od najcenejše do najfinejše vrste, za vse starosti, iz volne, bombaža in flora.

Biserni triko in normalno perilo kakor: hlače, jopice kombinaže (žabe) v vsakovrstnih kakovostih in velikostih.

Teira perilo za dojenčke, higijenično priznано kot najboljšo.

Predpasniki za deklice iz perilnega in belega blaga, kakor tudi za male dečke iz močnega moleskina.

Največja in napopolnejša izbira v tej stroki.

Posebno priporočamo različno **vojniško perilo** iz čiste volne in elblodje dlake, dalje **galoše** ameriškega in švedskega proizvoda v vseh velikostih, veliko zalogo **dežnih plaščev** od najc. do najtinejših, in **najmoderneje bluže** iz svile, baržuna in volne.

Ljubljana, Mestni trg 10.

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg 10.

Specijalna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo.

Na debelo in drobno!

Na debelo in drobno!